

Muu liikenneverkko ja viestintäverkko

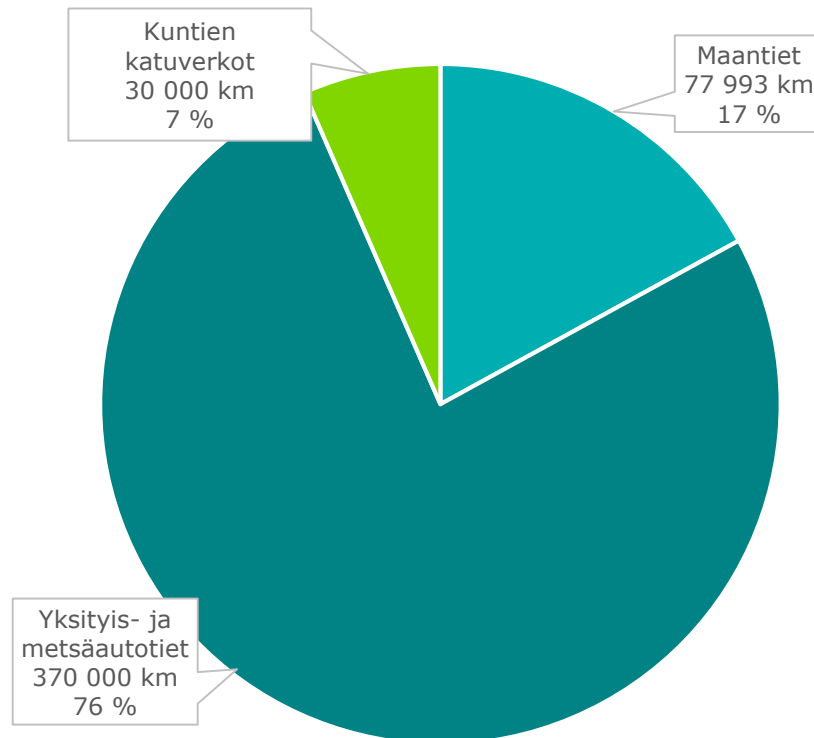
15.1.2020

Asta Tuominen

Liikenne- ja viestintävirasto Traficom

Maantiet, kadut ja yksityistiet

- ▶ Tieverkot jaetaan hallinnollisesti maanteihin, katuihin ja yksityisteihin
- ▶ Maanteitä, katuja ja yksityisteitä yhteensä noin 478 000 km, joista katuja 30 000 km
- ▶ Kunnat ja kuntayhtymät investoivat
  - ▶ katu- ja tieverkkoon 860 M€
  - ▶ väylänpitoon 720 M€
  - ▶ liikennepalveluihin 880 M€

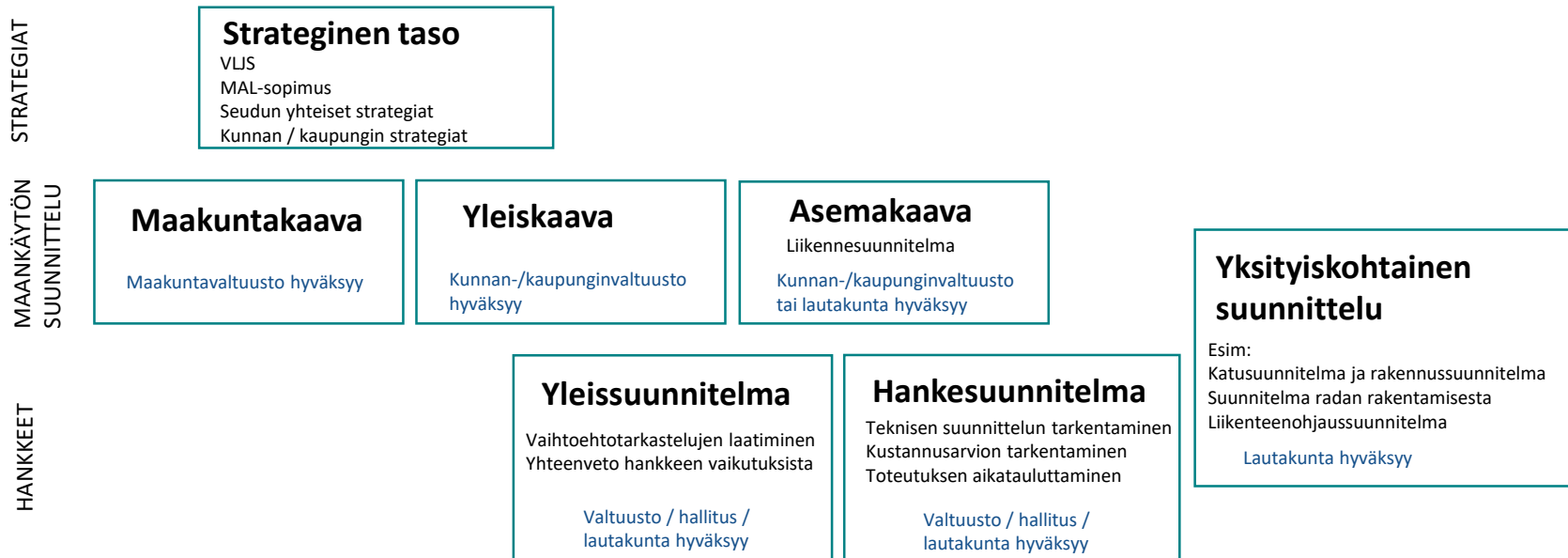

Kaupunkien katuverkko

- ▶ Kaupunkien katualueilla suuret liikennemäärät ja vaikutus liikennejärjestelmään merkittävä
- ▶ Kestävien liikennemuotojen kulkutapaosuuksien kasvattaminen mahdollisuus
- ▶ Kävelyn ja pyöräilyn potentiaali suuri
- ▶ Jakeluliikenne välttämätöntä

Kuntien liikenneverkon suunnittelun eteneminen

Kuntien liikenneverkon suunnittelua ohjaa maankäyttö- ja rakennuslaki

Suuret liikennehankkeet kaupungeissa

- ▶ Kaupungin sisäisen suuren liikenneinfra-hankkeen rahoituspäätöksen tekee kaupunginvaltuusto. Jos hanke on useiden kaupunkien alueella, kaikkien on tehtävä hyväksymispäätös. Valtio voi osallistua suurien infrahankkeiden kustannuksiin ja päätökset tehdään osana talousarvion valmistelua.
- ▶ Kunnat ja valtio yhteisrahoittavat metro-, raide- ja tiehankkeita sopimusperusteisesti.
- ▶ Valtakunnallisessa liikennejärjestelmäsuunnitelmassa voidaan ottaa kantaa suurten liikennehankkeiden toteuttamiseen ja rahoitukseen.

Katujen kunnossapito

- ▶ Kadun ja pyörätien kunnossapito kuuluu kunnalle
- ▶ Tontinomistajalla on velvollisuuksia mm. lumen ja jään poistamisen sekä liukkaudentorjunnan suhteen, ellei kunta päätöksellään ota vastuulleen tontinomistajalle kuuluvia kunnossapitotehtäviä
- ▶ Jos kunta tiehankkeen yhteydessä rakentaa tai parantaa katuja, kunta vastaa näistä kustannuksista
- ▶ Lähtökohtaisesti katuverkon kunnossapitoon liittyviä kysymyksiä ei ratkaista valtakunnallisessa liikennejärjestelmäsuunnitelmassa

Yksityistieverkon nykytila

Yksityistiet lukuina

140 000 kpl
yksityistietä

12 000

siltaa yksityisteillä

(sillat ja yli 2 m aukoltaan olevat rummut)

2 milj.

käyttäjää

30 000

yritystä yksityisteiden
varsilla

40 000

maatilaa
yksityisteiden varsilla

200 milj. €

vuosittaiset yksityisteiden
tienpidon kustannukset

370 000 km
yksityisteitä Suomessa

250 000
omakotitaloa yksityisteiden
varrella

190 000
loma-asuntoa yksityisteiden
varrella

1,2 milj.

täysperävaunullista
puukuormaa vuodessa

Yksityisteiden kunnossapidon ja parantamisen rahoitus

- ▶ Yksityistien perusparannuksen kokonaiskustannukset ovat keskimäärin noin 15 000 €/km ja uuden metsätien rakentamisen kokonaiskustannukset ovat keskimäärin noin 20 000 €/km.
- ▶ Valtio (ELY-keskus) ja kunta voivat avustaa yksityisteitä rakentamisen ja kunnossapidon suhteen. Valtion ja kunnan avustamisen ehtona on, että tiellä on tiekunta.
- ▶ Valtion talousarviossa on määräraha yksityisten teiden kunnossapidon ja parantamisen tukemiseen (17 M€ vuonna 2019, 20 M€ vuonna 2020 ja 13 M€ vuodesta 2021 lähtien).
- ▶ Määrärahaa käytetään tasa-arvoisen liikkumisen turvaamiseen sekä pysyvän asutuksen ja elinkeinoelämän tarvitsemien teiden avustamiseen. Avustettavia kohteita ovat vain tien liikennöitävyyden kannalta kiireellisimmät siltojen ja suurien rumpujen parantamiset tai tien vaurioitumisen korjaamiset.

Yksityisteiden kunnossapidon ja parantamisen rahoitus

- ▶ Lisäksi Kestävän metsätalouden määräaikaisen rahoituslain nojalla on myönnetty valtion tukea uuden metsätien tekemiseen ja metsätalouden kuljetusten edellyttämän yksityistien parantamiseen (voimassa vuoden 2020 loppuun, 4 M€ v. 2019).
- ▶ Kuntaliiton vuoden 2016 arvion mukaan kunnat avustavat yksityisteiden kunnossapitoa arviolta noin 30 miljoonalla eurolla vuodessa.
- ▶ Asiantuntija-arvio on, että nykyinen 17-20 milj. euron avustustaso on riittävä suhteutettuna hakemusten määrään. Vuodesta 2021 käytössä oleva 13 miljoonan euron rahoitus jää tämän alle, joten merkittävää parannusta yksityisteiden tasoon ei ole tulossa. Toisaalta minkäänlaista romahdustakaan ei ilmeisestikään tapahdu.
- ▶ Valtakunnallisessa liikennejärjestelmäsuunnitelmassa voidaan linjata yksityisteiden kehittämisestä ja käytettävän rahoituksen suuruudesta.

Valtakunnallisesti merkittävät henkilö- ja tavaraliikenteen solmupisteet

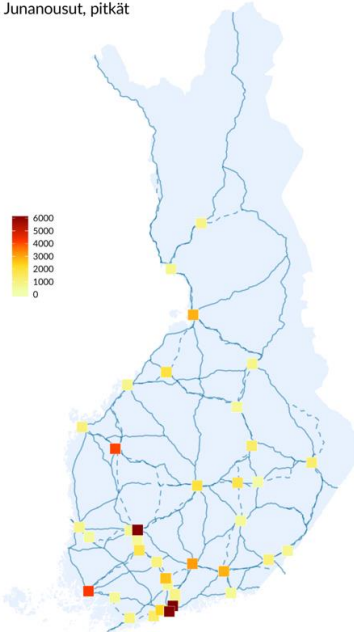

Valtakunnallisesti merkittävät henkilöliikenteen solmupisteet

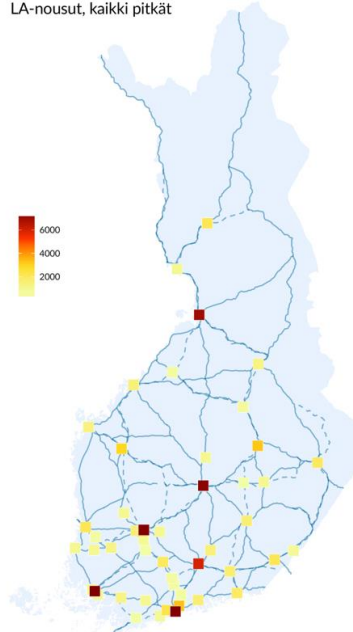
- ▶ Valtakunnallisesti merkittävimmät juna-asetat ovat Helsingin päärautatieasema, Pasila, Vantaan Tikkurila, Helsinki-Vantaan lentoasema ja Tampere. Valtakunnallisesti merkittävimmät linja-autojen kaukoliikenteen solmupisteet ovat Helsinki (Kamppi), Tampere, Jyväskylä ja Oulu. Kasvavilla kaupunkiseuduilla on pyrkimys yhdistää kaukoliikenteen juna- ja bussimatkat samaan solmupisteeseen. Tarkoittaa merkittäviä asemakeskushankkeita esim. Tampereella, Turussa ja Oulussa (aikaisintaan 2025).
- ▶ Kaikilla lentoasemilla on merkitys valtakunnallisten yhteyksien kannalta. Kansainvälisen lentoliikenteen suurimmat matkustajamäärät ovat Helsinki-Vantaan lentoasemalla.
- ▶ Rajanylityspaikoista vilkkaimmat ovat Tornio, Nuijamaa sekä Vaalimaa. Rajanylityspaikkoihin kohdistuu aina valtakunnallinen intressi.
- ▶ Kansainvälinen laivamatkustus keskittyy Helsingin ja Turun satamiin.

Yli 100 kilometriä pitkien juna- ja linja-automatkojen nousukohdat

Junanousut, pitkät

LA-nousut, kaikki pitkät

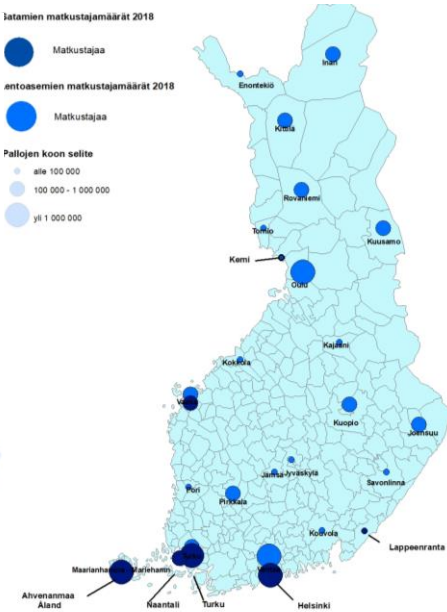

Lentoasemien ja satamien matkustajamäärät

Satamien matkustajamäärät 2018

lentoasemien matkustajamäärät 2018

Valtakunnallisesti merkittävät tavaraliikenteen solmupisteet

▶ Valtakunnallisesti merkittävimmät tavaraliikenteen **satamat**

- ▶ Helsingin ja HaminaKotkan yleissatamat
- ▶ Tonnimäärältään suurin Kilpilahden teollisuussatama
- ▶ Muita merkittäviä satamia Rauman, Hangon, Kokkolan, Turun, Naantalın ja Porin satamat

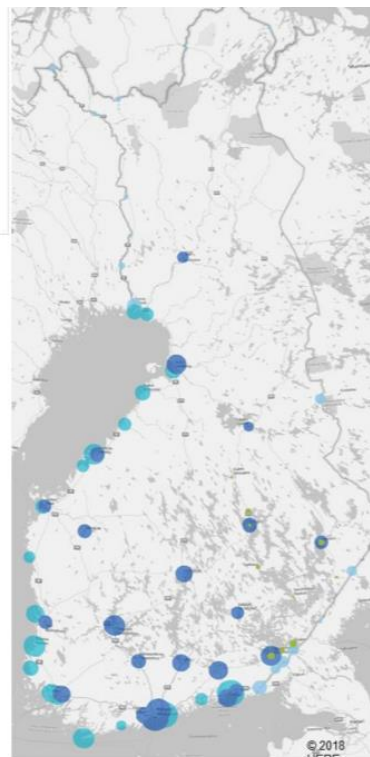
▶ Merkittävimmät tavaraliikenteen **rajanylityspaikat**

- ▶ Nuijamaa (tie) ja Vainikkala (rautatie) Lappeenrannassa
- ▶ Vaalimaa (tie, Vironlahti)
- ▶ Tornio (tie)

▶ Tavaraliikenteen merkittävimmät **kaupunkiseudut**

- ▶ Helsinki, Vantaa, Tampere, Lappeenranta, Oulu ja Kouvola.
- ▶ Näissä sijaitsee useita tavaraliikenteen kannalta merkittäviä solmupisteitä.

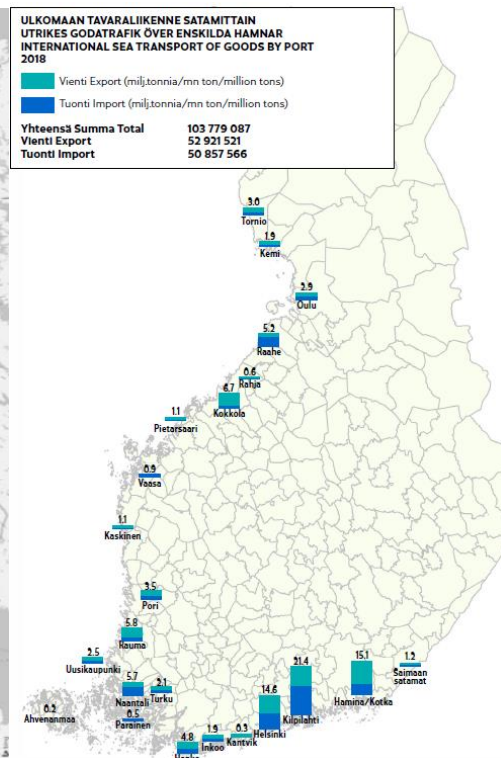
Väylävirasto (2019) Valtakunnalliset liikenteelliset solmut ja niiden merkitys yhteistyön kannalta

Traficom (2019) Ulkomaan meriliikennetilasto 2018

ULKOMAAN TAVARALIIKENNE SATAMITTAIN
UTRIKES GODTRAFIK ÖVER ENSKILDA HAMNAR
INTERNATIONAL SEA TRANSPORT OF GOODS BY PORT
2018

Vienti Export (milj.tonnia/mn ton/million tons)	
Tuonti Import (milj.tonnia/mn ton/million tons)	
Yhteensä Summa Total	103 779 087
Vienti Export	52 921 521
Tuonti Import	50 857 566

Valtakunnallisesti merkittävien solmupisteiden kehittämishaasteita

Henkilöliikenteen solmupisteet

Monitoimijaisessa ympäristössä haasteellista määrittää solmupisteelle yhtenevää palvelutasoa, joka tukisi sujuvia matkaketjuja

- Solmupisteiden **saavutettavuuden** parantaminen
  - mm. paikallis- ja kaukoliikenteen bussiyhteyksien kytkeminen juna-asemille, lentoasemille ja satamiin, liityntäpysäköinnin kehittäminen, kapasiteetin kehittäminen ratapihaparannuksin ja liikenteen ohjauksen keinoin
  - solmupisteiden esteettömyyden kehittäminen
- Matkaketjuja tukevan **opastuksen ja matkustajainformaation kehittäminen**
- Monipuolisten **matkustajapalveluiden** tarjoaminen solmupisteessä

Tavaraliikenteen solmupisteet

Haasteena turvata valtakunnallisten ja kansainvälisten kuljetusketjujen toimintaedellytykset globaalissa kilpailuympäristössä

- Solmupisteen yhteyksien toimintavarmuuden turvaaminen
- Kuljetusten ennakoitavuuden varmistaminen
- Solmupisteiden saavutettavuuden parantaminen
- Logistiikan digitalisaation ja automaation edistäminen

Valtion rooli ja kehittämismahdollisuudet

Valtion intressissä on kansainvälisten ja valtakunnallisten matka- ja kuljetusketjujen palvelutason ja toimintavarmuuden varmistaminen.

- ▶ **Valtiolla merkittävin rooli rautatieliikenteen solmupisteiden kehittämisessä**
  - ▶ Väylävirasto vastaa ratapihojen ja laiturialueiden kehittämisestä. Finrailin vastuulla liikenteen ohjaus rataverkolla ja junaliikenteen sähköinen matkustajainformaatio.
  - ▶ Valtio-omisteiset yhtiöt Senaatin asema-alueet Oy ja VR Group toimivat osaltaan kiinteistöjen ja operatiivisen toiminnan kehittäjinä.
- ▶ **Valtiolla rooli satamien, lentoasemien, rajanylityspaikkojen, ratapihojen, juna- ja linja-autoasemien ja maantierterminaalien **saavutettavuuden turvaamisessa valtion verkkojen kautta.****
- ▶ **Tulli** kehittää yhdessä Väyläviraston kanssa rajanylityspaikkoja ja niiden infraa.
- ▶ **Liikennejärjestelmäsuunnittelun** avulla kunta, valtio ja muut sidosryhmät toteuttavat solmupisteiden ja muun liikennejärjestelmän strategista kehittämistä.

Kuntien rooli ja kehittämismahdollisuudet

Kuntien intressinä solmupisteiden kehittämisessä on alueen saavutettavuuden, elinkeinoelämän kilpailukyvyn ja elinvoimaisuuden parantaminen.

- ▶ Kunnilla merkittävä rooli **solmupisteisiin johtavien pääväylien toimintavarmuuden ja palvelutason** varmistamisessa. Solmupisteet kytkeytyvät useimmiten ensisijaisesti kuntien katuverkkoon.
- ▶ Vastaavat **kaavoituksen** avulla maankäytön ja henkilö- ja tavaraliikenteen tarpeiden yhteensovittamisesta.
- ▶ **Kunnat omistavat asema-alueiden maa-alueita sekä kiinteistöjä.** Etenkin suurissa ja keskisuurissa kaupungeissa asemanseutuja kehitetään liikenteen solmupisteiden rinnalla asumisen, työpaikkojen ja palveluiden alueena. Linja-autoasemat joko kunnan tai Matkahuollon vastuulla.
- ▶ Kunnat usein vastuutahoja **solmupisteiden liityntäpysäköinnin** järjestämisessä.
- ▶ **Yleiset satamat** on Suomessa yhtiöitetty ja pääosin niiden omistajina toimivat kunnat. Satamien operoinnista vastaavat kuitenkin yritykset.

Muut toimijat solmupisteiden kehittämisessä

Ratapihat ja juna-asemat

- ▶ VR Group merkittävä maanomistaja useilla asemilla. Lisäksi vuoden 2019 alussa aloittanut valtion yhtiö Senaatin Asema-alueet Oy omistaa, vuokraa ja kehittää kiinteistöomaisuutta asema-alueilla. Myös yritykset omistavat ratapihoilla rakennuksia ja infraa.
- ▶ VR ja mm. Fenniarail Oy ja Ratarahiti Oy vastaavat raidekuljetusten operoinnista.
- ▶ Joissakin teollisuuslaitoksissa mm. yksityisiä raiteita ja muuta infraa, josta yritykset itse vastaavat.

Linja-autoasemat

- ▶ Matkahuolto omistaa osan linja-autoasemista ja vastaa osaltaan pitkänmatkaisen linja-autoliikenteen matkustajainformaatiosta linja-autoasemilla sekä matkakeskuksissa.

Satamat

- ▶ Yritykset voivat omistaa mm. kiinteistöjä, maa-alueita tai erilaisia lastinkäsittelylaitteita tai toimia niissä vuokralaisena.
- ▶ Yritykset vastaavat satamien ahtauksesta, logistiikasta ja palveluista. Laivaliikenteen operoinnista vastaavat yksityiset varustamat.

Lentoasemat

- ▶ Finavia vastaa lentoasemista verkostoperiaatteen mukaisesti. Se kehittää ja ylläpitää matkustajaterminaaleja sekä lentoliikenteen tarvitsemää infrastruktuuria ja vastaa lentoasemien operoinnista yhdessä kumppaniensa kanssa.
- ▶ Yritykset kuten Finnair omistavat, operoivat ja kehittävät rahtiterminaaleja sekä lastinkäsittelylaitteita ja vastaavat lentoliikenteen operoinnista.

Maantiekuljetusten terminaalit ja varastot yksityisten yritysten omistuksessa.

Solmupisteet valtakunnallisessa liikennejärjestelmäsuunnitelmassa

- ▶ Kansainvälisesti ja valtakunnallisesti merkittävien henkilö- ja tavaraliikenteen solmupisteiden määrittäminen
- ▶ Kansainvälisesti ja valtakunnallisesti merkittävien henkilö- ja tavaraliikenteen solmupisteiden kehittämistarpeiden osoittaminen
- ▶ Yleisten kehittämisperiaatteiden osoittaminen solmupisteiden kehittämisestä alueellisessa liikennejärjestelmätyössä, valtion omistajaohjauksen kautta tai esimerkiksi lainsäädännön kautta

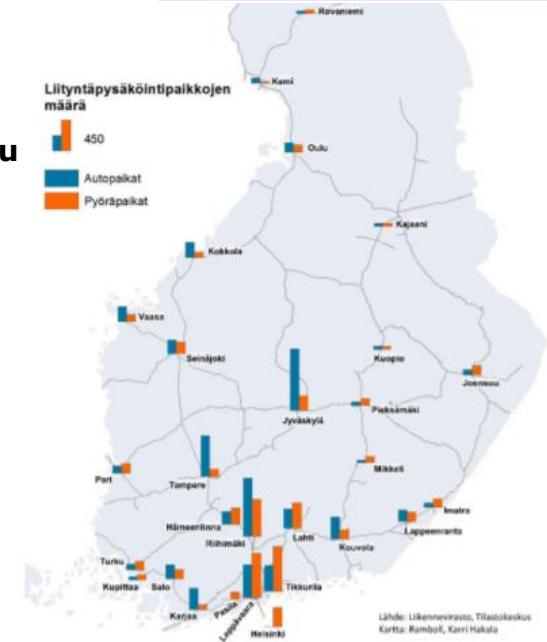
Pysäköintimarkkinat

- ▶ Kunnilla on suurin vastuu pysäköinnin järjestämisestä, mutta pysäköintipaikkoja tarjoavat myös yksityiset toimijat kuten taloyhtiöt ja yksityiset pysäköintioperaattorit. Valtiolla ollut merkittävin rooli liityntäpysäköintipaikkojen toteuttamisessa.
- ▶ **Hallitusohjelmassa kirjattu, että MAL-sopimuksissa edistetään siirtymistä markkinaehtoiseen pysäköintiin.** Markkinaehtoinen pysäköinti tarkoittaa sitä, että pysäköinti on tavallinen yksityishyödyke eikä peruspalvelu (käyttäjä maksaa -periaate). Markkinaehtoinen pysäköinti sopii parhaiten kantakaupunkimaisille alueille, joissa maankäyttö perustuu pääosin autoriippumattomaan liikkumiseen.
- ▶ Maksulliset pysäköintimarkkinat koostuvat pääasiassa pysäköintialueiden ja -hallien toiminnasta. Tähän eivät kuulu esimerkiksi hotellien, tavaratalojen tai vastaavien asiakkailleen tarjoamat pysäköintipalvelut.
  - ▶ Vuonna 2018 toimialan yritysten liikevaihto oli 125 miljoonaa euroa ja se työllisti yhteensä 322 henkilöä (henkilötyövuotta). Alalla toimi kaikkiaan 114 yritystä.
  - ▶ Vuoteen 2017 verrattuna yritysten liikevaihto väheni 4,9 prosenttia ja henkilöstön määrä 10,6 prosenttia. Yritysten lukumäärä säilyi samana.

Liityntäpysäköinti

- ▶ Liityntäpysäköinnillä tarkoitetaan julkista liikennettä välittömästi palvelevaa pysäköintiä. Liityntäpysäköinti palvelee sujuvien matkaketjujen muodostamista joukkoliikenteeseen.
- ▶ **Liityntäpysäköintialueiden omistus, operointi, ylläpito ja kehittämisvastuu jakaantuvat usealle taholle.**
- ▶ **Liityntäpysäköinnin järjestävänä tahona toimii usein julkinen taho, tyypillisimmin kunta.** Yritykset toimivat liityntäpysäköinnin operaattoreina, mutta eivät tällöin päättä esimerkiksi hinnoista tai käyttöehdoista.
- ▶ Valtio on rahoittanut liityntäpysäköintiä maanteiden varsilla ja asemien läheisyydessä pääasiallisesti perusväylänpidolla
- ▶ Uusien liityntäpysäköintialueiden toteutuksen käynnistäjinä toimivat tyypillisesti kunnat. Liityntäpysäköinnin kehittäminen tehdään seudullisena yhteistyönä.
  - ▶ Liityntäpysäköinnin kehittäminen kytketty alueelliseen liikennejärjestelmäsuunnitteluun.
  - ▶ MAL seuduilla liityntäpysäköinnin kehittäminen kirjattu myös valtion ja kaupunkiseudun kuntien väliseen sopimukseen.

Arvio pysäköintipaikkojen määrästä
kaukoliikenteen 1-luokan asemilla
v. 2018

Liityntäpysäköinnin kehittämisen haasteet

- ▶ Yhteisen tahtotilan, selkeiden vastuiden ja kustannustenjakoperiaatteiden puuttuminen
  - ▶ HSL alueella ja Pirkanmaalla tehty esitys liityntäpysäköinnin kustannustenjakoperiaatteesta kuntien ja valtion kesken. MAL 2019 arviotyön mukaan valtion rahoitus ei ole toteutunut periaatteiden mukaisesti HSL alueella.
- ▶ Asemanseuduilla maankäytön kehittymisen myötä maantasopysäköinti tulee vähenemään, mikä lisää tarvetta kustannuksiltaan kalliimmille pysäköintilaitoksille. Tilatarpeet sekä autojen ja pyörien liityntäpysäköinnille ovat kasvussa. Asemanseutujen pyöräpysäköinnin tason katsotaan olevan yleisesti varsin heikko.
- ▶ Liityntäpysäköinnin palvelutasoa tulisi kasvattaa, esim. näkyvyys, turvallisuus, sujuvuus, sähkönlatauspisteet.
- ▶ Liityntäpysäköintitietojen kokoaminen digitaaliseen muotoon (sijainti, paikkamäärät, rajoitteet) ja tarjoaminen matkustajille. Valtakunnallinen alusta puuttuu. Ainoastaan HSL:n liityntäpysäköintipaikoista tietoa joukkoliikenteen reittioppaassa.

Saaristoliikenne

► Valtio tukee saariston liikenne- ja kuljetuspalveluita

- Talousarvioesityksessä 2020 saaristo- ja yhteysalusliikenteen ostoille ja kehittämiselle osoitettu 19,136 M €

► Maantielautojen ja yhteysalusliikenteen hoito on **valtakunnallisesti keskitetty Varsinais-Suomen ELY-keskukselle**

- Vastaa 41 lauttapaikasta
- Hoitaa liikenneyhteyksiä 10 yhteysalusreitillä Saaristomerellä ja 2 Suomenlahdella
- Tukee kuljetuksia Sipoon, Loviisan, Inkoon ja Raaseporin saaristoissa sekä Saariston Rengasteillä

► Maantielautta- ja yhteysalusliikenne **kilpailutetaan sopimuskauden ajaksi ja siitä vastaavat yritykset**

- Tilaaja määrittelee hankittavan palvelun tason
- Palveluntuottajat
  - hankkivat ja ylläpitävät tarvittava kaluston
  - vastaavat palvelutason mukaisesta operoinnista, aikatauluista ja niistä tiedottamisesta

LAUTTAPAIKAT

- 1 Alassalmi
- 2 Arvinsalmi
- 3 Bergö
- 4 Barösund
- 5 Eskilsö
- 6 Halluoto
- 7 Hammarönsalmi
- 8 Hanhivirta
- 9 Hirvisalmi
- 10 Hätinvirta
- 11 Högsar
- 12 Kasnäs-Långnäs
- 13 Keistiö
- 14 Kietävälä
- 15 Kivimo
- 16 Koivukanta
- 17 Kokkila
- 18 Korppoo-Houtskari
- 19 Korppoo-Norrskata
- 20 Kortessalmi
- 21 Kuparovirta
- 22 Kustavi-Iniö
- 23 Kyläniemi
- 24 Lamposaari
- 25 Mossala
- 26 Nauvo-Korppoo
- 27 Palva
- 28 Parainen-Nauvo
- 29 Pellinki
- 30 Puutossalmi
- 31 Rongonsalmi
- 32 Räisälä
- 33 Saverkeit
- 34 Skagen
- 35 Skaldö
- 36 Tappuvirta
- 37 Vartsala
- 38 Vekaransalmi
- 39 Velkuanmaa
- 40 Vänä
- 41 Högsära

Viestintäverkot

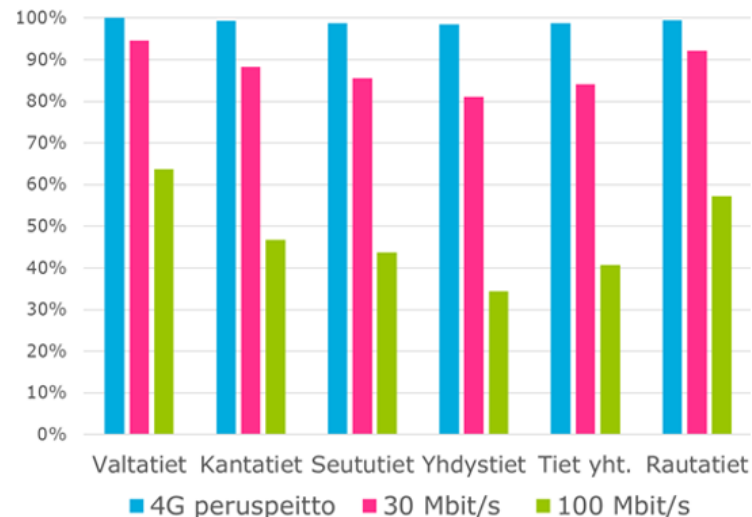

Viestintäverkot

- ▶ Toimivat ja kattavat viestintäverkot ovat alusta yhteiskunnan palveluille ja niiden merkitys yhteiskunnassa tulee entisestään korostumaan
- ▶ Viestintäverkot keskeisessä asemassa digitalisoituvissa liikenteen sovelluksissa ja palveluissa sekä liikenteen automaatiassa
- ▶ Viestintäverkot rakentuvat markkinaehtoisesti kaupallisin perustein
  - ▶ Suuren kapasiteetin 5G-verkot rakennetaan alkuvaiheessa ensisijaisesti kaupunkeihin ja liikkumisen solmukohtiin.
- ▶ Kiinteät valokuituyhteydet ja niiden tukemana rakennettavat laadukkaat mobiiliyhteydet (erityisesti 4G/5G) edistävät älykkäiden liikennejärjestelmien ja -palveluiden käyttöönottoa kaikkien liikennemuotojen osalta

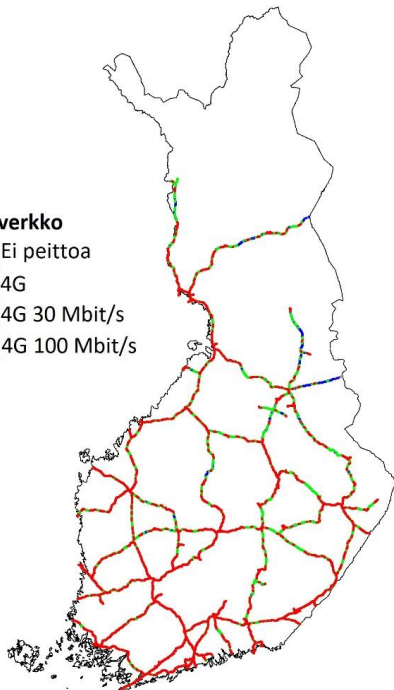
Nykytila: Kaikkien operaattoreiden yhteenlaskettu tie- ja rautatie 4G-peitto

4G-verkkojen peittoalueet (kaikki operaattorit yhteensä)

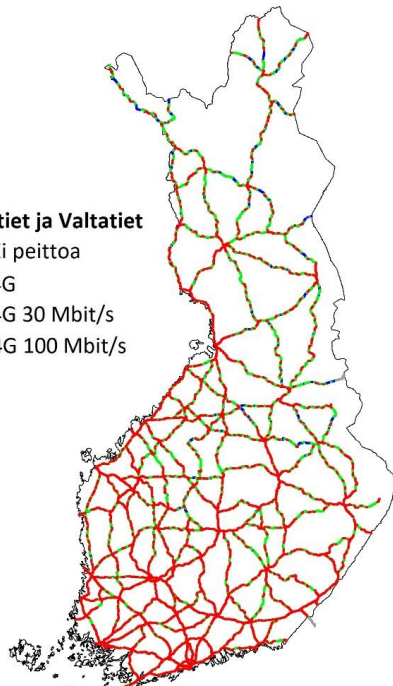
Rataverkko

- Ei peittoa
- 4G
- 4G 30 Mbit/s
- 4G 100 Mbit/s

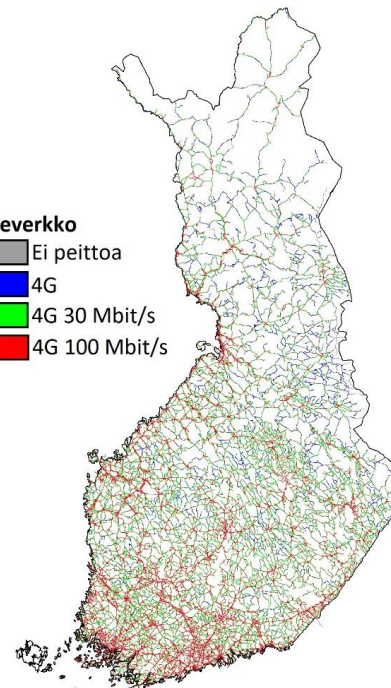
Kantatiet ja Valtatiet

- Ei peittoa
- 4G
- 4G 30 Mbit/s
- 4G 100 Mbit/s

Tieverkko

- Ei peittoa
- 4G
- 4G 30 Mbit/s
- 4G 100 Mbit/s

Viestintäverkkojen kehitys

- ▶ Kehitykseen vaikuttavia tekijöitä ovat mm. uusien teknologioiden käyttöönotto, alueellinen kattavuus, kapasiteetti ja toimintavarmuus sekä turvallisuus
- ▶ Hyödyntämällä yhteisrakentamista ja yhteiskäyttöä on mahdollista edistää viestintäverkkojen rakentamista sekä säästää rakentamiskustannuksissa ja mm. välttää väylien jälkikaivuutöitä
- ▶ Mikäli pääväylät tai laajempi liikenneverkoston osa halutaan kattaa suurikapasiteettisilla 5G-verkoilla, voi se edellyttää valokuituverkkojen laajentamista sekä uudenlaisten yhteistyö-, rakentamis- ja rahoitusmallien tarkastelua

Yhteenveto

Suunnitelmatyössä keskusteltavia kokonaisuuksia:

- ▶ Kaupunkialueiden valtakunnallisesti merkittävien liikennehankkeiden käsitteleminen
- ▶ Kansainvälisesti ja valtakunnallisesti merkittävien liikenteen solmupisteiden määrittäminen sekä kehittämistarpeiden tunnistaminen. Liityntäpysäköinnin linjaukset.
- ▶ Valtionavustusten tasot kävelyyn ja pyöräilyyn, yksityisteille sekä saaristoliikenteeseen
- ▶ Viestintäverkot kehittyvät markkinaehtoisesti – suunnitelmassa niiden merkitys huomioidaan palveluiden mahdollistajana

